

Aveco de Bondt

ingenieursbedrijf

Flora en faunaonderzoek

Negental woonboten aan de Diemerzeedijk Amsterdam

Aveco de Bondt

bezoekadres Podium 9
postbus 2674
postcode 3800 GE Amersfoort
telefoon (0)88 18 66 010
telefax (0)343 52 31 96
e-mail amersfoort@avecodebondt.nl
internet www.avecodebondt.nl

projectnaam Diemerzeedijk Amsterdam
projectnummer 140496
projectleider Mevr. H. Broier
referentie HBR/001

opdrachtgever Gemeente Amsterdam, stadsdeel Oost
Postadres Postbus 94801 1090 GV AMSTERDAM
contactpersoon Dhr. R.J. Leenstra

status Definitief
versie 01

aantal pagina's 26
datum 22 april 2014

auteur ir. H. Broier

paraaf

gecontroleerd ir. L. Dresmé

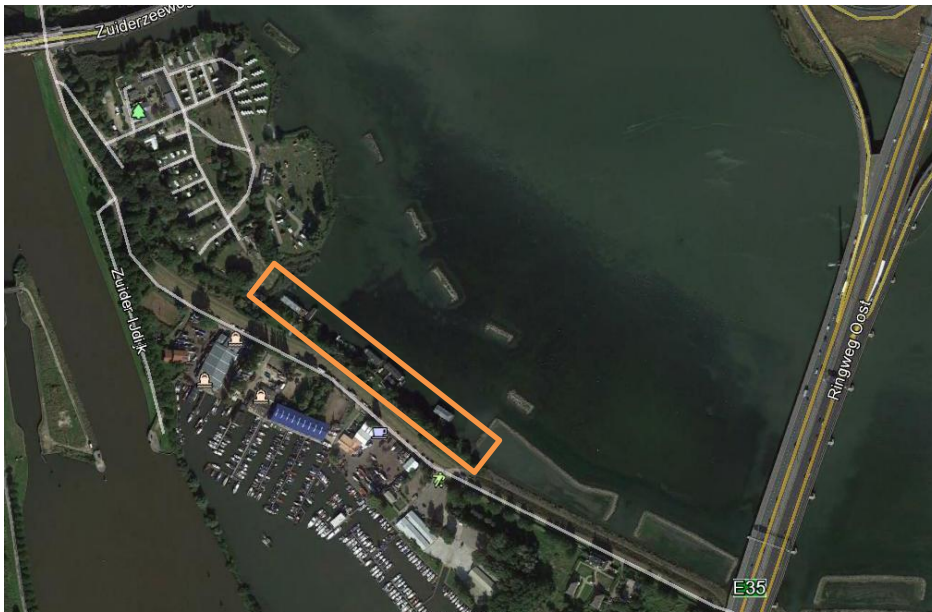

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	3
1.1	Doel	3
1.2	Leeswijzer	4
2	WETTELIJK KADER	5
2.1	Gebiedsbescherming	5
2.2	Soortenbescherming	5
3	HET PROJECTGEBIED	7
3.1	Huidige situatie	7
3.2	Toekomstige situatie	8
3.3	Onderzoeksmethode	9
4	BESCHERMDE GEBIEDEN	10
4.1	Natuurbeschermingswet 1998	10
4.2	Ecologische Hoofdstructuur	11
4.3	Hoofdgroenstructuur Amsterdam	16
4.4	Conclusie	18
5	BESCHERMDE SOORTEN	19
5.1	Flora	19
5.2	Zoogdieren	19
5.3	Broedvogels	21
5.4	Amfibieën en vissen	21
5.5	Reptielen	22
5.6	Vlinders en libellen en overige soorten	23
5.7	Conclusie	23
6	CONCLUSIE	24
6.1	Beschermde gebieden	24
6.2	Beschermde soorten	25
	BRONNENLIJST	26
	<i>Literatuurlijst</i>	26
	<i>Websites</i>	

1 INLEIDING

In opdracht van de gemeente Amsterdam stadsdeel Oost heeft de vakgroep Ecologie van Aveco de Bondt een flora en faunaonderzoek uitgevoerd voor de aanwezigheid van maximaal een negental woonboten aan de Diemerzeedijk in Amsterdam (provincie Noord-Holland). Onderstaande afbeelding geeft de globale ligging van het projectgebied weer.

Afbeelding 1: Luchtfoto projectgebied en omgeving (bron: Google Earth, 2013)

Aan de Diemerzeedijk in Amsterdam liggen een zevental woonboten. Deze woonboten worden in de huidige situatie gedoogd. Deze locatie is door de gemeente Amsterdam in de Structuurvisie aangeduid als Hoofdgroenstructuur¹ Diemerzeedijk met als groentype corridor. Door de provincie Noord-Holland is deze in de Ruimtelijke Verordening Structuurvisie aangeduid als Ecologische Verbindingszone (EVZ) Bovendiep. In de corridor wordt volgens de kaart 'ecologische passages en structuur' gestreefd naar een rietland dat geschikt is voor onder andere de ringslang en waterspitsmuis om zich er langs te verplaatsen.

1.1 Doel

Het doel van de quickscan flora en fauna is meerledig:

- vaststellen of met het project sprake is van een effect op de ecologische verbindingszone;
- vaststellen van beschermde flora en fauna;
- vaststellen wat de effecten zijn van het initiatief op beschermde flora en fauna;

¹ In de Hoofdgroenstructuur zijn die gebieden opgenomen waar de functies groen en groene recreatie voorop staan. Woningbouw, werk gerelateerde functies, wegeaanleg of het vestigen van voorzieningen die verkeer aantrekken of die ten koste gaan van groen zijn niet in overeenstemming met de doelstellingen van deze structuurvisie. Ingrepen die de recreatieve gebruikswaarde en/of de natuurwaarde of andere functies van het groen verhogen worden juist gestimuleerd.

- indien als gevolg van het initiatief negatieve effecten op beschermde flora en fauna te verwachten zijn, dient te worden bepaald of een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet benodigd is.
- Vaststellen of er nader onderzoek gedaan moet worden naar de effecten op beschermde gebieden.

1.2 Leeswijzer

De quickscan flora en fauna bestaat uit 5 hoofdstukken. Het eerste hoofdstuk beschrijft de inleiding en leeswijzer. In hoofdstuk 2 wordt het wettelijke kader besproken en vormt de relevante regelgeving voor het beoordelingskader waar binnen de effecten van de ruimtelijke ingreep op de mogelijk aanwezige te beschermen flora en fauna worden getoetst. Hoofdstuk 3 beschrijft het projectgebied met de huidige ligging en de toekomstige ingrepen. Hoofdstuk 4 beschrijft de effecten van het project in het kader van beschermde gebieden. Het hoofdstuk daarna wordt ingegaan op de effecten van de ingrepen op beschermd soorten. De conclusies zijn weergegeven in hoofdstuk 6.

2 WETTELIJK KADER

2.1 Gebiedsbescherming

Natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna kunnen aangewezen worden als Europese Vogelrichtlijn en/of Habitatrichtlijngebieden (Natura 2000). De verplichtingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijngebieden zijn in Nederland opgenomen in de Natuurbeschermingswet 1998 (NB-wet). Hierin zijn de reeds bestaande Staatsnatuurmonumenten en Beschermde natuurmonumenten ook opgenomen. Op grond van deze wet is het verboden projecten of andere handelingen te realiseren of te verrichten die, gelet op de instandhoudingsdoelstelling, de kwaliteit van de natuurlijke habitattypen en de habitats van soorten kunnen verslechteren, of een verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

Een andere vorm van gebiedsbescherming komt voort uit aanwijzing van een gebied als Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Voor dergelijke gebieden geldt dat het natuurbelang prioriteit heeft en dat andere activiteiten niet mogen leiden tot aantasting van de natuurdoelen. Anders dan bij gebieds- en soortbescherming is de status als EHS niet verankerd in de natuurwetgeving, maar dient het belang in de planologische afweging een rol te spelen (Wet ruimtelijke ordening). Dit valt onder de verantwoordelijkheid van de gemeente en provincie.

2.2 Soortenbescherming

Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet beoogt de bescherming van in het wild levende planten en dieren, alsmede hun directe leefomgeving. Dit gebeurt onder meer door middel van:

- een algemene zorgplicht;
- enkele verbodsbepalingen.

Algemene zorgplicht

De Flora- en faunawet gaat uit van de ‘algemene zorgplicht’ (artikel 2). Deze zorgplicht bestaat uit bewust omgaan met soorten en een onderzoeksplicht.

Verbodsbepalingen

Op grond van de Flora- en faunawet (artikelen 8 tot en met 12)² is het verboden planten behorende tot een beschermde inheemse plantensoort te beschadigen. Beschermde inheemse dieren mogen niet worden gedood, verstoord, verwond, gevangen en bemachtigd.

-
- ²Artikel 8. Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te onttwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
 - Artikel 9. Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Op 23 februari 2005 is het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten Flora- en faunawet in werking getreden. De beschermde flora en fauna is onderverdeeld in drie tabellen overeenkomstig de brochure “Buiten aan het werk” van het toenmalige ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (nu Economische Zaken of EZ). “Tabel 1” soorten zijn vrijgesteld bij ruimtelijke ingrepen en bestendig beheer. “Tabel 2” soorten zijn niet zondermeer vrijgesteld en voor “tabel 3” soorten zoals de rugstreeppad, is een uitgebreide toets nodig als overtreding van artikel 8 tot en met 12 niet kan worden voorkomen.

Vogels

Vogelsoorten zijn niet in de tabellen opgenomen. Alle broedvogels in Nederland zijn beschermd. De nesten en de directe omgeving zijn tijdens het broedseizoen beschermd. Nesten van sommige vogelsoorten zijn jaarrond, dus ook buiten het broedseizoen, beschermd.

-
- Artikel 10. Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.
 - Artikel 11. Het is verboden nesten, hopen of andere voortplanting- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
 - Artikel 12. Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

3 HET PROJECTGEBIED

3.1 Huidige situatie

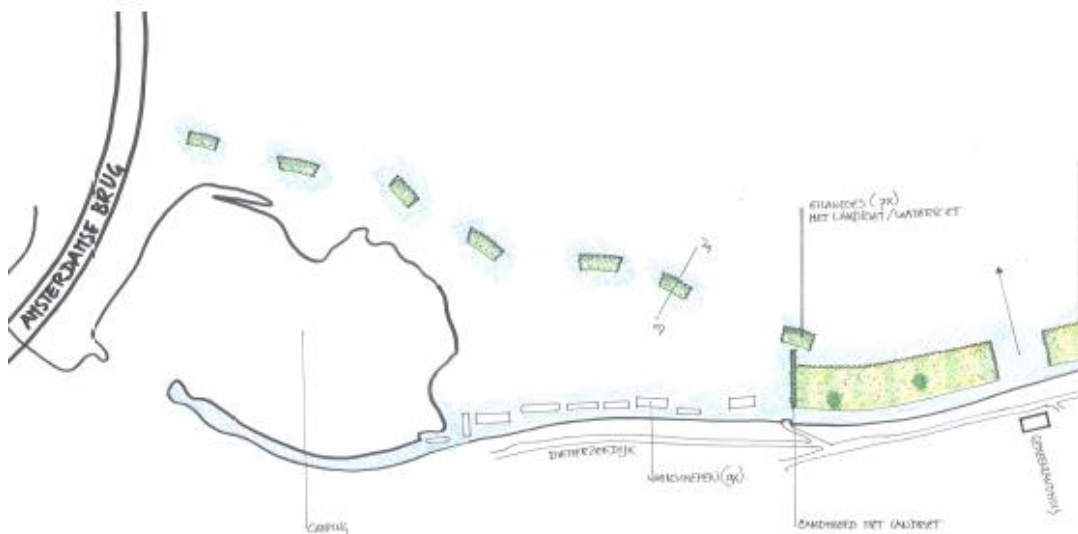
Zeven woonboten liggen in Amsterdam aan de Diemerzeedijk, ten westen van de Ringweg Oost en ten zuidoosten van de Zuiderzeeweg. Deze woonboten liggen direct ten zuidoosten van de camping Zeebrug en liggen geheel in het water. De woonboten zijn bereikbaar via de hoger gelegen Diemerzeedijk door middel van steigers. De ruimte tussen de steigers en de Diemerzeedijk is vaak intensief in gebruik als tuin en er ontbreekt riet langs de oevers. De oevers van de camping bestaan wel uit riet, maar met een zeer beperkte breedte (ongeveer 1-2 meter). Onderstaande afbeelding geeft een indruk van de huidige situatie van de woonboten en de oevers. De ligging van deze woonboten wordt al enkele tientallen jaren gedoogd.

Afbeelding 2: Luchtfoto projectgebied (link bron: Google Earth, 2013), huidige situatie oevers camping (rechtsboven) en oevers woonboten (rechtsonder) (foto's Aveco de Bondt, 2014).

De oevers van de Diemerzeedijk, waaronder de locaties van de woonboten vallen, is door provincie Noord-Holland in de Ruimtelijke Verordening Structuurvisie aangeduid als Ecologische Verbindingszone (EVZ) Bovendiep. Gemeente Amsterdam heeft de Diemerzeedijk in de Structuurvisie aangeduid als Hoofdgroenstructuur Diemerzeedijk met als groentype corridor. In de corridor wordt volgens de kaart 'ecologische passages en structuur' gestreefd naar een rietland dat geschikt is voor onder andere de ringslang, waterspitsmuis en meervleermuizen.

In 2013 is de aanleg van de natuurverbinding Bovendiep gerealiseerd door Provincie Noord-Holland in samenwerking met stadsdeel Oost en Dienst Ruimtelijke Ordening van de gemeente Amsterdam. Deze buitendijkse natuurverbinding bestaat uit vier rietmoerassen aan de oost- en westzijde van de A10 en zes kleinere rieteilandjes ter hoogte van de camping. De gerealiseerde rietmoerassen lijken nog niet tot ontwikkeling te zijn gekomen. De rietmoerassen en eilandjes bestaan op moment van schrijven voornamelijk uit slikkig materiaal op stenen, met hier en daar enkele rietplantjes die niet uitgegroeid zijn tot riet.

Afbeelding 3: Indruk huidige situatie gerealiseerd rietmoeras (voorgond) en rieteilandjes (achtergrond) en inrichtingsschets natuurverbinding Bovendiep (bron: provincie Noord-Holland)

3.2 Toekomstige situatie

Afhankelijk van de uitkomsten van dit flora en faunaonderzoek zijn er verschillende toekomstige situaties mogelijk. In dit flora en faunaonderzoek worden de effecten van de volgende situatie getoetst aan de natuurwetgeving:

- het legaliseren van de aanwezigheid van maximaal negen woonboten met eventueel bijbehorende tuin en het aansluiten van de woonboten op voorzieningen;
- het verplaatsen van de woonboten, ongeveer 15 meter ten oosten van de huidige ligplaats;
- het baggeren van de bodem onder en naast de woonboten in verband met eventuele aanleg vaargeul;
- het verplaatsen van de woonboten naar een andere locatie.

3.3 Onderzoeksmethode

Bij het opstellen van de quickscan flora en fauna is gebruik gemaakt van bestaande archiefgegevens zoals de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (Limpens, 1997), de verspreidingsgegevens van RAVON (www.ravon.nl) en www.waarneming.nl. In de bijlage zijn de geraadpleegde bronnen weergegeven. Op basis van deze archiefgegevens is een indicatie verkregen van de mogelijk voorkomende beschermde soorten in de omgeving van het projectgebied.

De aanwezigheid van de mogelijk in de omgeving voorkomende soorten is door middel van een eenmalig veldbezoek op locatie onderzocht. Op 19 maart 2014 heeft een ecooloog van Aveco de Bondt het projectgebied en de directe omgeving verkend. Doel van deze veldverkenning was om een indruk te krijgen van de ecologische kwaliteit ter plaatse en de geschiktheid ervan voor de mogelijk voorkomende beschermde soorten te beoordelen. Het eenmalige veldbezoek heeft niet de status van een volledige veldinventarisatie.

De activiteiten zoals genoemd in paragraaf 3.2 vallen volgens de Flora- en faunawet in de categorie ruimtelijke ontwikkeling/ ingrepen. Om die reden wordt in dit hoofdstuk een beoordeling gemaakt van soorten uit tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet. Voor soorten uit tabel 1 geldt namelijk een algehele vrijstelling, waarbij wel rekening gehouden dient te worden met de zorgplicht.

4.1 Natuurbeschermingswet 1998

Het is onwaarschijnlijk dat de aanwezigheid van maximaal een negental woonboten een negatief effect heeft op instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied. Ten eerste liggen de woonboten en al enkele tientallen jaren. Ten tweede liggen tussen de woonboten en het Natura 2000-gebied al versturende elementen zoals verlichte (snel)wegen en één van de drukste vaarroutes van Nederland. Licht en geluid of andere verstoring afkomstig van de woonboten en baggerwerkzaamheden zijn daardoor niet meer waarneembaar in het Natura 2000-gebied.

Afbeelding 4: Ligging projectgebied (oranje) ten op zichten van het Natura 2000-gebied Markermeer & IJmeer (blauw)

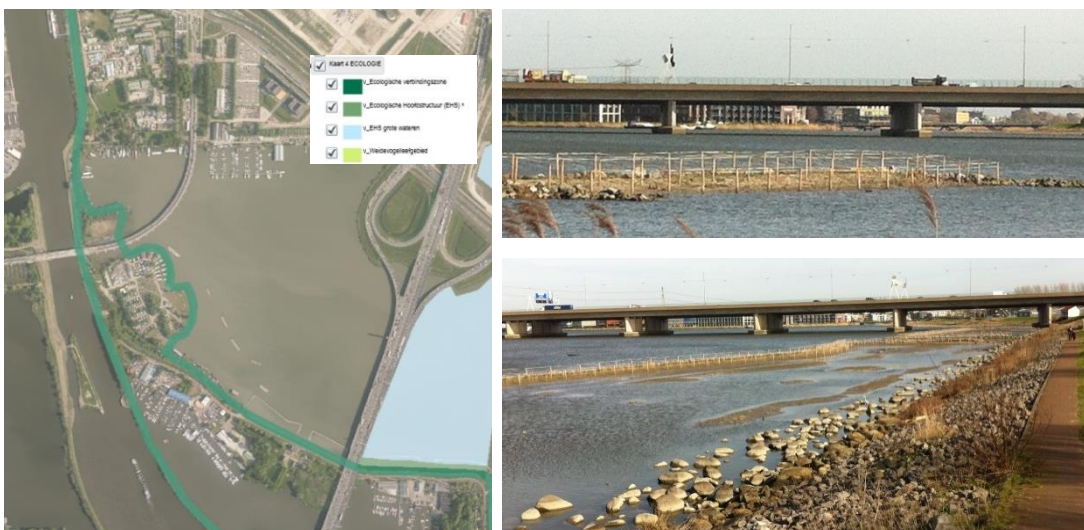
4.2 Ecologische Hoofdstructuur

4.2.1 Inleiding

Een belangrijk instrument voor de realisatie van de biodiversiteitsdoelstellingen is de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), een samenhangend netwerk van (inter-)nationaal belangrijke, duurzaam te behouden ecosystemen. Ecologische verbindingzones zijn een belangrijk onderdeel van de EHS. Het zijn stroken natuur die natuurgebieden met elkaar verbinden. Zo kunnen planten en dieren zich van het ene naar het andere gebied verplaatsen over 'groene wegen'. Dieren krijgen zo meer ruimte om voedsel en soortgenoten te vinden.

Het ruimtelijke beleid voor de EHS is gericht op behoud en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden. Ingrepen in de EHS, ecologische verbindingzones en weidevogelleefgebieden zijn alleen toegestaan als ze geen negatieve effecten hebben op deze gebieden, of als negatieve effecten kunnen worden tegengegaan door het nemen van mitigerende maatregelen (maatregelen die de negatieve effecten zoveel mogelijk beperken). Heeft een ingreep wel een significant negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van een EHS-gebied, dan geldt het 'nee, tenzij regime'. Een project kan dan alleen doorgaan als er geen reële alternatieven zijn en als sprake is van een groot openbaar belang. Als een ingreep wordt toegestaan moet de initiatiefnemer de (potentiële) natuurwaarden die verloren gaan, op eigen kosten compenseren.

Het projectgebied en de oevers in de directe omgeving zijn door de provincie Noord-Holland in de Ruimtelijke Verordening Structuurvisie aangewezen als Ecologische Verbindingzone (EVZ) en maken daarmee onderdeel uit van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Het betreft de EVZ Bovendiep en is aangewezen als belangrijke schakel in het oeversysteem van het IJmeer / Markeermeer.

Afbeelding 5: Ligging woonboten in de EVZ van de provincie Noord-Holland (links) en huidige situatie aangelegde natuurzone (rechts).

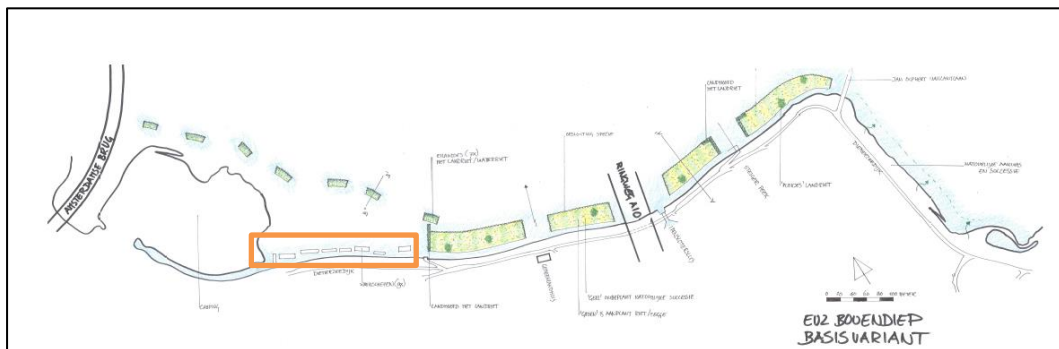
4.2.2 EVZ Bovendiep

Inleiding

De EVZ ligt tussen het Diemerpark en het Zeeburgereiland en is onderdeel van de verbinding van de natuur van het Gooi met Waterland. In 2013 is een natuurzone Bovendiep aangelegd in de vorm van rietmoerassen waar zeldzame dieren zoals de ringslang, de waterspitsmuis en de meervleermuis van kunnen profiteren. De zone is daarmee primair bedoeld voor allerlei kritische soorten van oevers en natte natuur; de inrichting van een doorgaande verbinding voor land- en oevergebonden dieren zoals kleine zoogdieren en amfibieën en reptielen biedt een verhoging van de ecologische waarde en zorgt na realisering voor een samenhangend ecologisch verbindingssysteem van nationaal belang. Voorgaande vormt de uitgangssituatie waaraan getoetst wordt.

Gerealiseerde natuurzone

De in 2013 gerealiseerde natuurzone bestaat aan de oostkant uit vier kleine rietmoerassen en aan de westzijde (ter hoogte van de camping en woonboten) uit zeven kleinere rieteilandjes. Deze rietmoerassen en eilandjes zullen gaan fungeren als een soort 'stepping stone'³ voor doelsoorten ringslang, waterspitsmuis en meervleermuis. Plaatselijk is het water met zand en grond ondieper gemaakt, waarna riet is aangeplant. De rietelementen zijn afgeschermd met stortsteen, zodat afkalving van het rietareaal wordt voorkomen. Bij de rietmoeraszone nabij het Zeeburgereiland is rekening gehouden met een eventuele uitbreiding van de camping en de en de nautische bereikbaarheid van de woonschepen. Afbeelding 4 geeft een indruk van de locatie van de gerealiseerde natuurzone ten opzichten van de woonboten.

Afbeelding 6: Ligging aangeplante rietkernen en woonboten (oranje)(bron: Provincie Noord-Holland)

Het toekomstperspectief van de natuurzone Bovendiep is een omvangrijk en vitaal rietmoeras. Voor een vitaal rietmoeras is een natuurlijk peilbeheer een van de eerste randvoorwaarden (Belgers en Arts, 2003) en daar is in het betreffende peilgebied geen sprake van. Vanuit de aangeplante 'rietkernen' zal het riet -nadat het de kritische jonge fase heeft doorstaan- zich naar verwachting verder uitbreiden. In de diepere delen zal er luw water blijven bestaan, dat in toenemende mate aantrekkelijk wordt voor rijke onderwatervegetaties. Nu al liggen er in het gebied aanzienlijke velden met kranswieren en andere waterplanten. Aan de buitenzijde van het EVZ Bovendiep zal, door verdere aanslibbing en verlanding, meer potentieel geschikt biotoop

³ Stepping stones zijn kleine gebiedjes die kunnen dienen als tijdelijke verblijfplaats voor soorten die aan het migreren zijn van het ene naar het andere kerngebied

voor de oevervegetaties ontstaan. De belangrijk doelsoorten zoals rivierdonderpad en ringslang zullen van met name ook de aangebrachte stortstenen oeverbescherming profiteren. Met alle land/waterovergangen en gradaties tussen ruw en ondiep, luw, open en dichtgroeiend water zal het gebied meer dan nu het geval is geschikt zijn als kraamkamer voor vissen en kweekplek voor schelpdieren. Ook allerlei bijzondere vis- en mosseletende (doel)soorten zullen profiteren (Denters *et.al.*, 2012).

Doelsoorten

Binnen het EVZ Bovengebied is rietland beeldbepalend, maar daarbinnen gaat een veelheid aan andere habitats schuil. De EVZ Bovendiep is zodanig aangelegd dat met name deze prioritaire natuur wordt begunstigd. De doelsoort voor de EVZ Bovendiep zijn: sterkranswier, doorschijnend sterrekroos, dotterbloem, driehoeksmossel, kleine modderkruiper, rivierdonderpad, bittervoorn, ringslang, waterspitsmuis, noordse woelmuis, meervleermuis en vogels in openwater, waterriet en landriet. De provincie Noord-Holland spreekt van de doelsoorten als ringslang, de waterspitsmuis en de meervleermuis.

Ringslang

De ringslang leeft in waterrijk gebied, met voldoende afwisseling met drogere, liefst zandige gronden. Het is een goede zwemmer voedt zich vooral met amfibieën zoals kikkers, padden, salamanders, maar ook visjes en insecten worden gegeten. De biotoop van de ringslang moet aan een aantal eisen voldoen; er moet water aanwezig zijn om te jagen, ruimte om te zonnen en plekken om te schuilen. Daarnaast moeten er geschikte plaatsen zijn om te overwinteren en plekken om zich voort te planten.

In de leidraad faunavoorzieningen bij infrastructuur (MJPO, 2013) is aangegeven dat de soort in zijn migratie / verplaatsing afhankelijk is van een aaneengesloten habitat. De soort heeft een watergang met begroeide oevers nodig, waarbij de oevers 5 meter breed zijn. De dispersieafstand van de ringslang bedraagt ongeveer 7-15 km (Van der Grift *et al.*, 2009).

Waterspitsmuis

De waterspitsmuis komt alleen daar voor waar bodembedekkende vegetatie aanwezig en waar binnen een straal van 500 meter water is te vinden. Bovendien moet er in de oevers voldoende schuilmogelijkheid zijn waar de waterspitsmuis zich kan terugtrekken om zijn prooi op te eten. Volgens Lange *et al.* (1994) zijn de leefgebieden langgerekt en lopen zij evenwijdig aan de oevers van waterdelen met schoon en niet te voedselrijk water met een behoorlijk ontwikkelde watervegetatie. De actieradius van de dieren loopt uiteen van 30 tot 160 m. De waterspitsmuis graaft gangen in de oever, maar maakt ook gebruik van bestaande gangen van mollen en/of andere kleine zoogdieren. Voor deze soort betekent dat aanwezigheid van vergraafbare oevers een noodzaak is. De waterspitsmuis heeft een dispersieafstand van 1-3 km (Van der Grift *et al.*, 2009). In de leidraad faunavoorzieningen bij infrastructuur (MJPO, 2013) is aangegeven dat de soort in zijn migratie / verplaatsing afhankelijk is van een aaneengesloten geschikt habitat. De soort heeft een watergang met begroeide oevers nodig, waarbij de oevers 5 meter breed zijn.

Meervleermuis

De meervleermuis jaagt in een snelle rechtlijnige vlucht in lange trajecten vlak boven groot open water en langs oevers van plassen, meren, kanalen, rivieren en vaarten. De dispersieafstand van de meervleermuis bedraagt ongeveer 7-15 km (Van der Grift *et al.*, 2009).

Effectenbeoordeling

Huidige woonboten en betreffende voorzieningen

Het doel van de EVZ Bovendiep is de inrichting van een doorgaande verbinding voor land- en oevergebonden dieren zoals kleine zoogdieren en amfibieën en reptielen en daarmee primair bedoeld voor allerlei kritische soorten van oevers en natte natuur. Om dit doel in zijn optimale vorm te realiseren is het noodzakelijk dat de gehele te overbruggen lengte (met riet) begroeid is en onverstoord is, waarbij de oevervegetatie voor de ringslang en waterspitsmuis een breedte heeft van 5 meter (MJOP, 2013).

In de directe omgeving zijn begroeide (riet)oevers aanwezig; de oevers van de ten westen gelegen camping zijn begroeid met een rietkraag van gemiddeld 2 meter breed en ten oosten van de A10 zijn de oevers begroeid met een rietvegetatie. Op beide locaties is de rietkraag niet onderbroken door bijvoorbeeld de aanwezigheid van boten, havens of andere obstakels. Het betreft hier doorgaande begroeide oevers, waarbij de aanwezige woonboten en de haven ten westen van de camping een obstakel vormen in deze doorgaande verbinding. Voor onderhavig onderzoek wordt alleen ingegaan op de aanwezige woonboten.

In de huidige situatie liggen een zevental en, in te toekomst mogelijk een negental, woonboten langs de oevers. Zoals eerder gesteld leidt de aanwezigheid van de woonboten tot het doorbreken van een lijnvormige oevervegetatie van riet(moeras). De woonboten zijn door middel van steigers verbonden met de oevers, waarbij de steigers de groei van riet op de oevers en in het ondiepe water beperken. Op locaties waar steigers ontbreken hebben zich enkele plukken riet ontwikkeld van maximaal 1 meter breed, dit betreft echter een zeer marginale rietontwikkeling en op zeer beperkte schaal. Hoger op de oevers, aan de noordzijde van de Diermerzeedijk, hebben enkele woonboten de grond in gebruik als tuin en worden daarmee intensief onderhouden. Gesteld kan worden dat de aanwezigheid van steigers en woonboten direct langs de oevers de ontwikkeling van een rietmoeras beperken langs de noordelijke rand van de Diemerzeedijk.

De aanwezigheid van de woonboten zelf en tuin heeft een verstorend effect op de omgeving in de vorm van verlichting, aanwezigheid mensen en verstoring door geluid. De doelsoorten en met name de meervleermuis en waterspitsmuis zijn zeer verstoringsgevoelig voor geluid en verlichting. De waterspitsmuis is daarbij gevoelig ook voor versnippering (water breder dan 15 meter verhindert dispersie). De aanwezigheid van de woonboten en tuinen hebben een verstorend effect op de omgeving door middel van licht, geluid en aanwezigheid van mensen.

Geconcludeerd kan worden dat de aanwezigheid van woonboten en bijbehorende voorzieningen (steigers, tuinen, aanwezigheid mensen en verlichting) een belemmering vormen voor de uitwerking van de EVZ. De oevers waaraan de woonboten liggen zijn beperkt tot ongeschikt voor de doelsoorten om zich langs te verplaatsen. Dit wordt veroorzaakt door de afwezigheid van oevervegetatie om langs te verplaatsen of te verblijven en de aanwezige verstoring door geluid, licht en aanwezigheid mensen.

Verplaatsen woonboten

Een optie is om de woonboten te plaatsen naar ongeveer 15 meter ten oosten van de huidige ligplaatsen. Het verplaatsen van de woonboten heeft een beperkt positief effect. Dit positieve effect wordt bereikt doordat de oevers minder intensief gebruikt worden én er meer ruimte beschikbaar is voor ontwikkeling van oevervegetatie. Dit positieve effect is er alleen als er géén tuinen worden toegestaan op de Diemerzeedijk, de steigers in de breedte verkleind worden én verlichting op de steigers beperkt wordt. Het advies is dan wel -ter compensatie van de ontbrekende natuurlijk peilbeheer- de ontwikkeling van oevervegetatie te stimuleren door variatie in waterdiepte toe te passen, waarbij dicht bij de oevers ondiep water gerealiseerd wordt om riet te laten ontwikkelen. Gezien het ontbreken van een natuurlijk peilbeheer is het toepassen van variatie in waterdiepte belangrijk om een vitale rietvegetatie te ontwikkelen.

Realisatie voorzieningen

Indien ervoor gekozen worden de woonboten te legaliseren of te verplaatsen (zie boven) is het noodzakelijk de woonboten aan te sluiten op de noodzakelijk voorzieningen. Zo dienen de woonboten aangesloten te worden op het riool en moeten ze voorzien zijn van elektriciteit, gas en water. Het realiseren van deze voorzieningen hebben een tijdelijk negatief effect op het functioneren van de EVZ; het tijdelijke effect wordt veroorzaakt in de aanlegfase. De voorzieningen worden ondergronds aangelegd, waardoor er geen bovengrondse effecten te verwachten zijn. Vanuit de EVZ heeft de realisatie van deze voorzieningen geen effect op het functioneren van de EVZ. Wel zijn er tijdens de aanlegfase mogelijk effecten te verwachten op verblijfplaatsen van aanwezige beschermde soorten; dit wordt in het volgende hoofdstuk beschreven.

Baggeren en onderhoud waterbodan

Bij het eventueel legaliseren van de woonboten is het noodzakelijk de waterbodem onder de boten te baggeren. Verder is het aanleggen van een vaargeul noodzakelijk om de boten te verplaatsen of vervangen en is mogelijk (meer)jaarlijks onderhoud van deze vaargeul noodzakelijk. Het lokaal baggeren van de bodem leidt niet tot permanente aantasting van de EVZ. De oevervegetaties worden door het baggeren zelf niet aangetast en de aangelegde rieteilandjes blijven behouden. Het baggeren kan mogelijk leiden tot een tijdelijk effect in de aanlegfase doordat er verstoring van de omgeving optreedt. Als bij het opleveren van het baggerwerk rekening gehouden wordt een natuurvriendelijk verloop van de waterbodem, kan het baggeren zelf leiden tot een positief effect op de aanwezige natuurwaarden; meer variatie in waterhoogte leidt tot meer variatie in water- en bodemleven.

Het onderhouden van de vaargeul hoeft niet te leiden tot negatieve effecten op het functioneren van de EVZ. Door de onderhoudswerkzaamheden uit te voeren buiten de kwetsbare seizoenen van soorten (voortplanting en overwintering) en gefaseerd uit te voeren zijn geen negatieve effecten te verwachten op aanwezige soorten.

Een ander negatief effect dat kan optreden heeft te maken met verstoring van het leefgebied van strikt beschermde soorten. Dit wordt in het volgende hoofdstuk beschreven, maar leidt niet tot aantasting van de functie van de EVZ.

Nieuwe aangelegde rietmoerassen / -eilandjes

In 2013 zijn ten noorden en ten oosten van de woonboten rietmoerassen aangelegd. Dit is aangelegd om de EVZ Bovendiep te realiseren. Deze rietmoerassen en eilandjes zullen gaan fungeren als een soort 'stepping stone' voor doelsoorten ringslang, waterspitsmuis en meervleermuis.

De ringslang zal de aangelegde rieteilanden in de toekomst gaan gebruiken als migratiezone en als verblijfplaats. De zonnige basaltblokken vormen een geschikte locatie om op te warmen en om rondom te jagen. Indien op deze locatie broeihopen ontstaan kan dit zelfs dienen als voortplantingslocatie. De kans dat de ringslang op deze eilanden zal overwinteren is klein, aangezien deze soorten hoger en droger gelegen delen nodig heeft. Deze zijn onder andere te vinden op de Diemerzeedijk. De ringslang heeft verder een minimale oppervlakte tot 1 ha nodig om als leefgebied te kunnen dienen. De rieteilandjes liggen op ongeveer 45 meter afstand van elkaar en zijn kleiner dan 1ha.

Uit onderzoek blijkt dat water breder dan 15 meter de dispersie van waterspitsmuis verhindert (MJPO, 2013). Voor de waterspitsmuis betekent dat deze afstanden niet tot nauwelijks zijn te overbruggen en dat de aangelegde rieteilandjes voor de waterspitsmuis niet voldoende functioneren. Deze soort heeft de bestaande oevers nodig om zich langs te verplaatsen. Verder zijn de oppervlaktes van de rieteilandjes te klein om te kunnen voldoen als zelfstandig leefgebied / steppingstone voor ringslang en waterspitsmuis.

Bovenstaande betekent dat alhoewel de rietlanden zijn aangelegd voor de realisatie van de EVZ het niet optimaal voldoet voor alle oevergebonden soorten. De waterspitsmuis zal in zijn dispersie afhankelijk blijven van begroeide oevers en vermijdt open water > 15 meter. Om tot een optimale invulling van de EVZ te komen is het van belang dat de oevervegetatie goed ontwikkeld is voor de waterspitsmuis en overige soorten die minder mobiel over open water zijn.

4.3 Hoofdgroenstructuur Amsterdam

De Hoofdgroenstructuur omvat de minimaal benodigde hoeveelheid groen die Amsterdam wil borgen, bestaande uit gebieden die waardevol zijn voor de stad en de metropool. Deze gebieden zijn waardevol omdat zij een onmisbare functie vervullen voor groene recreatie, verbetering van leefklimaat, waterhuishouding, hittedemping, verbetering luchtkwaliteit, biodiversiteit en

voedselproductie. Behoud van cultuurhistorische waarden en een gevarieerd totaalaanbod aan groen zijn belangrijke aspecten (Amsterdam, Structuurvisie 2040).

In de Hoofdgroenstructuur zijn die gebieden opgenomen waar de functies groen en groene recreatie voorop staan. Woningbouw, werk gerelateerde functies, wegeaanleg of het vestigen van voorzieningen die verkeer aantrekken of die ten koste gaan van groen zijn niet in overeenstemming met de doelstellingen van deze structuurvisie. Ingrepen die de recreatieve gebruikswaarde en/of de natuurwaarde of andere functies van het groen verhogen worden juist gestimuleerd.

De gemeente Amsterdam heeft de gronden rondom de Diemerzeedijk in de Hoofdgroenstructuur uit de Structuurvisie aangewezen als corridor. De ecologische structuur verbindt de groene gebieden met elkaar en vergroot daarmee het leefgebied voor dier- en plantensoorten. Om het stelsel van groene verbindingen goed te laten functioneren is het van belang dat ecologische knelpunten worden opgelost; zo is rietland aangebracht in het Bovendiep en is een faunapassage voor amfibieën onder de Diemerzeedijk gerealiseerd. Het ontbreken van rietland maakte het voor onder andere ringslang en waterspitsmuis moeilijk om zich langs de Diemerzeedijk te verplaatsen.

Zoals reeds gesteld is in voorgaande paragraaf betekent de aanwezigheid van woonboten een beperking in de ontwikkeling van een geschikte verbindingszone voor diersoorten. De aanwezige woonboten belemmeren de migratie van met name de waterspitsmuis door afwezigheid van riet langs de oevers en door het intensieve gebruik van de omgeving (licht, geluid en aanwezigheid mensen). De aanwezige woonboten beperken ook de recreatie gebruikswaarde en /of natuurwaarde.

Afbeelding 7: Ligging woonboten grenzend aan de hoofdgroenstructuur van de gemeente Amsterdam

4.4 Conclusie

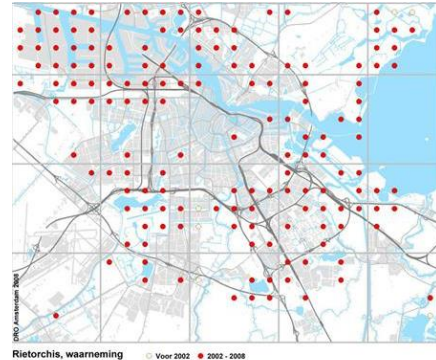
In onderstaande tabel is overzichtelijk weergegeven wat de effecten zijn van de aan- of afwezigheid van woonboten op het functioneren van de EVZ Bovendiep. Dezelfde effectenbeoordeling kan toegepaste worden op Hoofdgroenstructuur van de gemeente Amsterdam.

Optie	Effecten functioneren EVZ Bovendiep
1. Negental woonboten legaliseren (<i>huidige situatie</i>)	-/0
2. Baggeren en onderhoud waterbodembodem / vaargeul	
- <i>Inclusief natuurvriendelijke verloop waterbodembodem</i>	0/+
- <i>Exclusief natuurvriendelijke verloop waterbodembodem</i>	0
3. Woonboten niet legaliseren en uitplaatsen	
- <i>Inclusief natuurontwikkeling</i>	++
- <i>Exclusief natuurontwikkeling</i>	+ / ++
4. Woonboten verplaatsen tot 15 meter uit oever	
- <i>Met verkleining steigers, beperken verlichting op steigers en natuurontwikkeling oeverzone</i>	0/+
5. Tuinen toestaan op Diemerzeedijk	-
6. Aanleg voorzieningen	0

5 BESCHERMDE SOORTEN

5.1 Flora

Op grond van de bestudeerde archiefgegevens komen in de omgeving van het projectgebied enkele orchideeën voor zoals de rietorchis en brede orchis. Tijdens het veldbezoek, buiten het bloeiseizoen van deze soorten, zijn geen exemplaren van orchideeën aangetroffen. Rietorchis is een soort die veelvuldig voorkomt in de gemeente Amsterdam en afhankelijk is van vochtige situaties. Gezien de vochtige situatie in het projectgebied is het mogelijk dat deze orchidee voorkomt ter plaatse van de overgang van water naar oever of in de aanwezige rietvegetatie zelf.

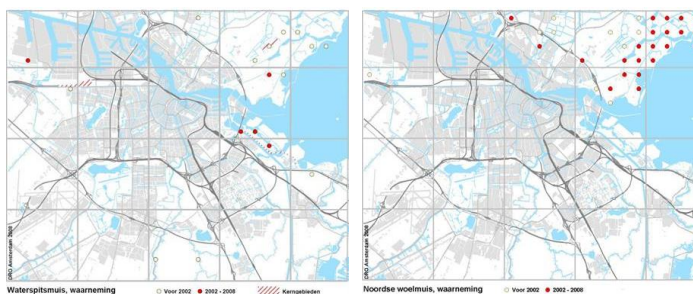
Afbeelding 8: Voorkomen van de rietorchis in de gemeente Amsterdam (bron: gemeente Amsterdam)

Het is noodzakelijk voorafgaand aan ingrepen op locatie te bepalen of orchideeën op de betreffende locatie groeien. Indien met de plannen (uitbaggeren, vergraven oevers, enz.) groeilocaties van orchideeën worden aangetast is een ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet noodzakelijk. Bij ingrepen in oevers is het noodzakelijk een nader onderzoek naar orchideeën uit te voeren. Dit kan in de periode van globaal april/ mei - juli.

5.2 Zoogdieren

5.2.1 Grondgebonden zoogdieren

Volgens verspreidingsgegevens komen in de directe omgeving van het projectgebied de waterspitsmuis voor. De noordse woelmuis komt voor in de veenweidegebieden in de Zaanstreek (Oostzanerveld) en in Waterland (Landsmeerderveld en Waterland-Oost); deze liggen ten noorden van het projectgebied. Het voorkomen van overige strikt beschermde zoogdieren zoals eekhoorn is onwaarschijnlijk gezien de afwezigheid van voldoende voedselbomen (eiken, naaldbomen en beuken) in de directe omgeving van het projectgebied.

Afbeelding 9: Voorkomen van de waterspitsmuis en noordse woelmuis in de gemeente Amsterdam (bron: gemeente Amsterdam)

Het voorkomen van de waterspitsmuis is gebonden aan structuurrijke, holle en vergraafbare oevers met voldoende oever- en onderwatervegetaties. De soort is erg gevoelig voor verstoring. Gezien het intensieve gebruik van de oevers nabij de woonboten en afwezigheid van voldoende oevervegetatie en vergraafbare oevers is het onwaarschijnlijk dat de waterspitsmuis een verblijfplaats heeft nabij of in het projectgebied.

Op basis van de afwezigheid van geschikte structuurrijke oevers en de aanwezige verstoringsgraad is het onwaarschijnlijk dat met (graaf)werkzaamheden op locatie verblijfplaatsen van de waterspitsmuis en noordse woelmuis worden aangetast. Een nader onderzoek wordt niet noodzakelijk geacht.

5.2.2 Vleermuizen

Volgens verspreidingsgegevens komen in de omgeving van het projectgebied de vleermuissoorten gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, meervleermuis en watervleermuis voor. Vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen worden aangetroffen in gebouwen en in bomen.

Gebouwbewonende vleermuizen worden aangetroffen in spouwmuren, achter gevelbetimmering, achter het dakbeschot, op zolders, enz. De woonboten zijn opgebouwd uit houten betimmering en daarmee in potentie geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Het was niet mogelijk de woonboten volledig te inspecteren op toegangsgaten voor vleermuizen. Indien de woonboten uitgeplaatst worden en een nieuwe locatie buiten het Bovendiep krijgen is het noodzakelijk te bepalen of de woonboten geschikt zijn als verblijfplaats en afhankelijk van de uitkomsten is een nader onderzoek in het actieve seizoen noodzakelijk.

Vleermuizen worden in bomen aangetroffen achter loshangende schors en in boomholten. Langs de Diemerzeedijk staan enkele oudere bomen. Deze bomen zijn niet geïnspecteerd in verband met toegang tot de percelen. Indien deze bomen gekapt worden is het noodzakelijk te bepalen of deze geschikt zijn om als vast rust- en verblijfplaats voor vleermuizen te dienen. Indien deze geschikt zijn kan met nader onderzoek bepaald worden of de daadwerkelijk in gebruik zijn als verblijfplaats.

Mogelijk dat de watergangen en oevers met opgaande beplanting gebruikt worden als vliegroutes en / of foerageergebied voor vleermuizen. Er wordt een deel van de watergang dempt, maar de huidige vorm blijft grotendeels behouden, waardoor geen belangrijk foerageergebied verloren gaat. De watergang kan in de toekomstige situatie dienst doen als foerageergebied en / of vliegroute. Wel dient voorkomen te worden dat de watergang en zijn oevers direct worden verlicht met lampen.

5.3 Broedvogels

Tijdens het veldbezoek zijn de volgende vogelsoorten aangetroffen: fuut, meerkoet, waterhoen, pimpelmees, merel, ekster en turkse tortel. Deze vogelsoorten kunnen mogelijk broeden in het projectgebied. Nestlocaties van vogels met jaarrond beschermde nesten (zoals uilen en roofvogels) zijn niet aangetroffen en worden ook niet verwacht. Verder zijn geen sporen (braakballen, veren) van deze soorten waargenomen.

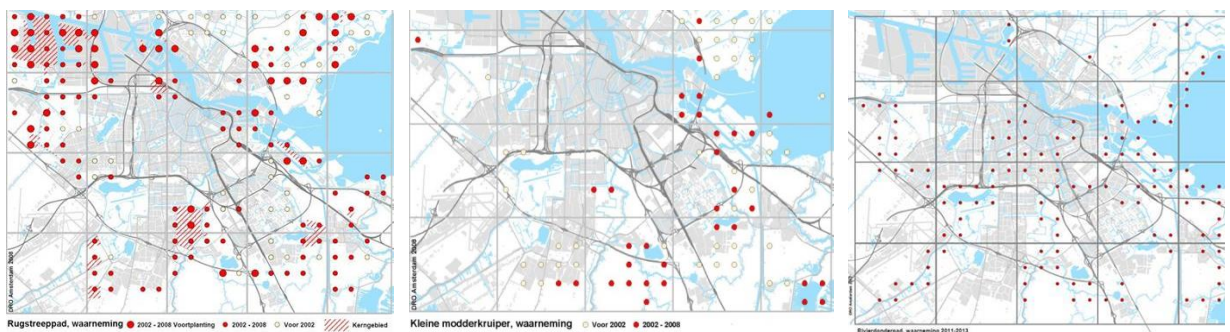
Gebouwbewonende jaarrond beschermde vogelsoorten zoals huismus en gierzwaluw broeden onder het dakbeschot of in ruimten in de spouwmuur. In het projectgebied ontbreekt bebouwing dat geschikt is voor deze soorten. De aanwezige woonboten bestaan uit één laag en een plat dak en daarmee ongeschikt voor huismus en gierzwaluw. Het is daardoor onwaarschijnlijk dat deze soorten nestlocaties hebben in het projectgebied. Het verwijderen of verplaatsen van de woonboten en het baggeren leidt daarmee niet tot aantasting van nestlocaties van jaarrond beschermde vogelsoorten.

Alle vogelsoorten zijn tijdens het broeden strikt beschermd. De werkzaamheden die uitgevoerd worden tijdens het broedseizoen kunnen leiden tot verstoring van broedgevallen van bijvoorbeeld fuut, meerkoet, merel, houtduif, ekster en mezen. Omdat alle vogels tijdens het broeden beschermd zijn, kunnen werkzaamheden tijdens het broedseizoen leiden tot een overtreding van de Flora- en faunawet. Geadviseerd wordt de werkzaamheden uit te voeren of te starten buiten het broedseizoen. Er wordt geen standaard periode voor het broedseizoen gehanteerd; ongeacht het seizoen mogen nesten van vogels die actief in gebruik zijn, niet worden aangetast of verstoord. Het broedseizoen loopt van globaal medio maart - medio juli, maar is afhankelijk van de betreffende soort en buitentemperatuur.

5.4 Amfibieën en vissen

Volgens de meest recente verspreidingsgegevens van RAVON komt van de in Nederland aanwezige amfibieën de strikt beschermde soort rugstreeppad in de omgeving van het projectgebied voor.

Wat betreft vissen komen volgens RAVON de strikt beschermde soorten bittervoorn, kleine modderkruiper en rivierdonderpad voor in de omgeving.

Afbeelding 10: Voorkomen van de rugstreeppad, kleine modderkruiper en rivierdonderpad in de gemeente Amsterdam (bron: gemeente Amsterdam)

Amfibieën

De rugstreeppad is vooral een soort van dynamische milieus, met name gebieden met vergraafbaar zand en een natuurlijk of door de mens veroorzaakt pionierskarakter, zoals (rivier)duinen, uiterwaarden, afgravingen en bouwterreinen. Dergelijke elementen zijn in de huidige situatie niet aanwezig in het projectgebied; het bestaat uit begroeide of verharde oevers zonder plassen en vergraafbaar zand. Het voorkomen van de rugstreeppad in het projectgebied / rondom de woonboten is onwaarschijnlijk. Dit betekent dat negatieve effecten op de soorten door baggeren of verplaatsen van de woonboten onwaarschijnlijk is. Nader onderzoek of een ontheffingsaanvraag ex artikel 75 van de Flora- en faunawet is niet noodzakelijk.

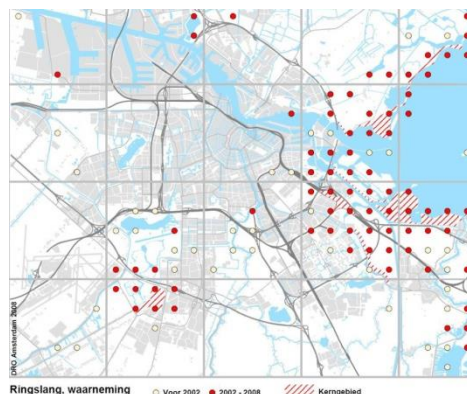
Vissen

Tijdens het recente afvissen ter plaatse van het EVZ Bovendiep is de kleine modderkruiper rivierdonderpad gevangen. De bittervoorn is bekend uit een sloot in de omgeving van EVZ Bovendiep (Van der Grift *et al.*, 2009). De bittervoorn en kleine modderkruiper komen voor in stilstaand en langzaam stromend water met een goed ontwikkelde vegetatie en aanwezigheid van zoetwatermosselen. De rivierdonderpad komt voor in stromende wateren met veel onderwater beschutting in de vorm van basaltblokken en (afval)hout.

Op de locatie waar de woonboten liggen is het voorkomen van de rivierdonderpad op de oevers niet uit te sluiten. Verder is het voorkomen van de kleine modderkruiper en bittervoorn niet uit te sluiten in het water rondom de woonboten. Het mogelijk voorkomen van deze soorten betekent dat bij het verplaatsen van de woonboten en / of het baggeren en het veranderen van de oevers in tuin leidt tot mogelijk aantasting van verblijfplaatsen. Voordat er ingrepen uitgevoerd worden is het noodzakelijk een nader onderzoek naar de aanwezigheid van deze soorten uit te voeren. Pas dan kan worden bepaald of de betreffende ingreep leidt tot aantasting van het leefgebied en of daarvoor een ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet noodzakelijk is.

5.5 Reptielen

Uit de archiefgegevens (ravn.nl; waarneming.nl) blijkt dat er in de omgeving van het projectgebied de ringslang voorkomt. De ringslang leeft in waterrijk gebied, met voldoende afwisseling met drogere, liefst zandige gronden. De soort is in zijn voortplanting afhankelijk van broeihopen (mestvaalten of takkenhopen). Voor de overwintering heeft de soort droge en vorstvrije plekken nodig zoals dijken, zandhopen en stenen.

De soort wordt voornamelijk waargenomen ten oosten van de Diemerzeedijk. Waardenburg stelt in hun memo (Smit, 2013) dat de soort sinds de renovatie van de Diemerzeedijk niet meer waargenomen is in de directe omgeving van de camping. In de directe omgeving van het projectgebied ontbreken potentiële broeihopen en

structuurrijke onverstoorde elementen waar de ringslang zich langs kan bewegen. Het is daardoor onwaarschijnlijk dat de soort zich voortplant op en in de directe omgeving van de Diemerzeedijk. Mogelijk overwintert de soort wel in vorstvrije holten in de Diemerzeedijk. Door eventuele werkzaamheden aan de oevers uit te voeren buiten de winterslaaperperiode zijn negatieve effecten op overwinterende ringslangen uit te sluiten.

5.6 Vlinders en libellen en overige soorten

Het projectgebied is voedselrijk van karakter en waardplanten van strikt beschermde vlinders en libellen ontbreken in het projectgebied. Het is daardoor niet te verwachten dat strikt beschermde vlinders en libellen voorkomen in het projectgebied. De plannen leiden niet tot aantasting van leefgebieden van strikt beschermde vlinders en libellen.

Soorten zoals beschermde insecten, slakken en weekdieren worden gezien de biotoop niet verwacht. Ondergedoken watervegetatie en zeggevegetaties zijn niet aanwezig in de watergangen. De strikt beschermde platte schijfhoren is in zijn voorkomen afhankelijk van deze onderwatervegetatie en de zeggekorfslak is gebonden aan zeggevegetaties. Gezien het ontbreken van geschikt habitat is het onwaarschijnlijk dat strikt beschermde ongewervelden voorkomen in de watergangen in het projectgebied. De plannen leiden niet tot aantasting van leefgebieden van strikt beschermde ongewervelde soorten.

5.7 Conclusie

In onderstaande tabel is overzichtelijk weergegeven bij welke ingreep een nader onderzoek nodig is en naar welke soorten. In sommige gevallen is werken conform een goedgekeurde gedragscode afdoende en is nader onderzoek niet nodig. De soorten die niet vallen onder de gedragscode, omdat de werkzaamheden bijvoorbeeld niet vallen onder bestendig beheer en onderhoud, zijn cursief weergegeven.

Ingreep	Nader onderzoek nodig
1. Ingrenen oevers	Rietorchis, <i>bittervoorn</i> , rivierdonderpad en kleine modderkuiper
2. Baggeren	<i>Bittervoorn</i> , rivierdonderpad en kleine modderkuiper
3. Aanleg voorzieningen	Orchideeën, <i>bittervoorn</i> , rivierdonderpad en kleine modderkuiper
4. Uitplaatsen woonboten	1 ^e check geschiktheid <i>vleermuizen</i> , daarna mogelijk vervolg
5. Bomen kappen	1 ^e check geschiktheid voor <i>vleermuizen</i> , daarna mogelijk vervolg

6 CONCLUSIE

In opdracht van de gemeente Amsterdam stadsdeel Oost heeft de vakgroep Ecologie van Aveco de Bondt een flora en faunaonderzoek uitgevoerd voor de aanwezigheid van maximaal een negental woonboten aan de Diemerzeedijk in Amsterdam (provincie Noord-Holland). In het flora en faunonderzoek is onderzocht of met deze activiteiten beschermde gebieden (Natuurbeschermingswet 1998 en Ecologische Hoofdstructuur) worden aangetast en/of leefgebieden van beschermde soorten (Flora- en faunawet).

6.1 Beschermde gebieden

In het kader van gebiedsbescherming is gekeken of de toekomstige ontwikkelingen leiden tot negatieve effecten op beschermde natuurgebieden. Er is gekeken naar de effecten op gebieden beschermd middels de Natuurbeschermingswet 1998 (NB-wet), de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en Hoofdgroenstructuur van Amsterdam.

Natuurbeschermingswet 1998

Het is onwaarschijnlijk dat de aanwezigheid van maximaal een negental woonboten een negatief effect heeft op instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied dat op 1.500 meter afstand van het projectgebied ligt. Geconcludeerd kan worden dat de aanwezigheid van een negental woonboten en het uitvoeren van (bagger) werkzaamheden niet leidt tot aantasting van instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied Markermeer & IJmeer. Een verdere toets in het kader van de NB-wet is niet noodzakelijk.

Ecologische Hoofdstructuur

In onderstaande tabel is overzichtelijk weergegeven wat de effecten zijn van de aan- of afwezigheid van woonboten op het functioneren van de EVZ Bovendiep. Dezelfde effectenbeoordeling kan toegepaste worden op hoofdgroenstructuur van de gemeente Amsterdam.

Optie	Effecten functioneren EVZ Bovendiep
1. Negental woonboten legaliseren (<i>huidige situatie</i>)	-/0
2. Baggeren en onderhoud waterbodemb /vaargeul	
- <i>Inclusief natuurvriendelijke verloop waterbodemb</i>	0/+
- <i>Exclusief natuurvriendelijke verloop waterbodemb</i>	0
3. Woonboten niet legaliseren en uitplaatsen	
- <i>Inclusief natuurontwikkeling</i>	++
- <i>Exclusief natuurontwikkeling</i>	+ / ++
4. Woonboten verplaatsen tot 15 meter uit oever	
- <i>Met verkleining steigers, beperken verlichting op steigers en natuurontwikkeling oeverzone</i>	0/+
5. Tuinen toestaan op Diemerzeedijk	-
6. Aanleg voorzieningen	0

6.2 Beschermde soorten

Het merendeel van de soorten die in het projectgebied kunnen voorkomen, zijn beschermd volgens het lichte beschermingsregime van de Flora- en faunawet (tabel 1). Het gaat hier om soorten zoals de bruine kikker, gewone pad, egel, (spits)muizen, konijn en mol. Voor deze soorten geldt dat als het plan leidt tot aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen en leefgebieden er geen ontheffing noodzakelijk is. Aantasting van verblijfplaatsen en leefgebieden van deze soorten is mogelijk op basis van een vrijstelling, zonder dat er sprake is van procedurele consequenties. Wel is het noodzakelijk dat men rekening houdt met de zorgplicht; dit betekent onder andere zo veel mogelijk werken buiten het kwetsbare seizoen en gefaseerd werken zodat dieren de kans krijgen te vluchten.

Een aantal van de soorten die in de omgeving voorkomen is strikter beschermd (tabel 2 en 3). Voor deze soorten geldt dat als de activiteit leidt tot aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen er in de meeste gevallen een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk is. Onderstaande tabel geeft weer voor welke ingrepen welk nader onderzoek noodzakelijk is. In sommige gevallen is werken conform een goedgekeurde gedragscode afdoende en is nader onderzoek niet nodig. De soorten die niet vallen onder de gedragscode, omdat de werkzaamheden bijvoorbeeld niet vallen onder bestendig beheer en onderhoud, zijn cursief weergegeven.

Ingreep	Nader onderzoek
1. Ingrenen oevers	Rietorchis, <i>bittervoorn</i> , rivierdonderpad en kleine modderkuiper
2. Baggeren	<i>Bittervoorn</i> , rivierdonderpad en kleine modderkuiper
3. Aanleg voorzieningen	Orchideeën, <i>bittervoorn</i> , rivierdonderpad en kleine modderkuiper
4. Uitplaatsen woonboten	1 ^e check geschiktheid <i>vleermuizen</i> , daarna mogelijk vervolg
5. Bomen kappen	1 ^e check geschiktheid <i>vleermuizen</i> , daarna mogelijk vervolg

Alle vogelsoorten zijn tijdens het broeden strikt beschermd. De werkzaamheden die uitgevoerd worden tijdens het broedseizoen kunnen leiden tot verstoring van broedgevallen van bijvoorbeeld meerkoet, waterhoen, wilde eend, koolmees, pimpelmees, merel, enz. Omdat alle vogels tijdens het broeden zijn beschermd, kunnen werkzaamheden tijdens het broedseizoen leiden tot een overtreding van de Flora- en faunawet. Geadviseerd wordt de werkzaamheden uit te voeren of te starten buiten het broedseizoen. Het broedseizoen loopt van globaal medio maart - medio juli, maar is afhankelijk van de soort en temperatuur.

BRONNENLIJST

Literatuurlijst

Belgers en Arts, 2003. Moerasvogels op peil. Deelrapport 1. Peilen op Riet. Literatuurstudie naar de sturende processen en factoren voor de achteruitgang en herstel van jonge verlandingspopulaties van Riet (*Phragmites Australis*) in laagveenmoerassen en rivierkleigebieden. Wageningen. 74 p.

Denters. T., Tijsterman. R., Bacherra. M. 2012. Beheerplan Ecologische verbindingszone Bovendiep; Buitendijks Rietmoeras.

Haarsma, A-J. (2011). De meervleermuis in Nederland. Rapport nr. 2011.40. Zoogdiervereniging, Nijmegen.

Smit, G.F.J. 2012. Effecten op beschermde soorten nieuwe logiesgebouwen Camping Zeeburg. Quick scan in het kader van de Flora- en faunawet. Rapport 12-093. Bureau Waardenburg, Culemborg.

Smit, G.F.J. 2013. Ecologisch rapportage t.b.v. Aanleg kampeereiland Camping Zeeburg. Bureau Waardenburg, Culemborg.

Van der Grift, E.A., J. Dirksen, H.A.H. Jansman, H. Kruipers & R.M.A. Wegman, 2009. Actualisering doelsoorten en doelen Meerjarenprogramma Ontsnippering. Wageningen, Alterra, Alterra-rapport 1941.

MJOP. 2013. Leidraad faunavoorzieningen bij infrastructuur.

Websites

www.ravon.nl
www.rijksoverheid.nl
www.soortenbank.nl
www.sovon.nl
www.telmee.nl
www.vlinderstichting.nl
www.waarneming.nl
www.zoogdiervereniging.nl